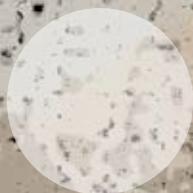
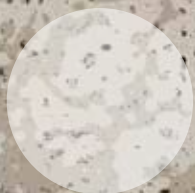
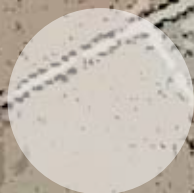

Lätt att se!

Kontrastmarkering, färgsättning och belysning

Med detta informationsblad vill vi uppmärksamma er på att beroende på syn- och uppfattningsförmåga tolkar och bearbetar vi stadsmiljön olika. Synförmågan kan variera stort från person till person. Personer som har svårt att röra sig har i många fall inga reservkrafter för att leta efter entrén. Stora glasytor utan markeringar och med dålig belysning kan vara svåra att uppfatta och därmed utgöra en fara för personer med nedsatt syn. Dörrar med stora glasparter kan uppfattas som att de står öppna.

Kontrastmarkeringar är ett sätt att logiskt fästa uppmärksamhet på att det finns stora glasytor, dörröppnare på en vägg eller för att enkelt finna vägen till en entré. Kontrastmarkeringar kan ha en mängd olika utseenden. Exempel kan vara streck, logotyper eller andra figurer. Huvudsaken är att de syns och det mäts genom att använda NCS (National Colour Systems), som är en ljushetsmätare från 0 till 1 i gråskala. Ljushetskon-

trasten (skillnaden) bör vara 0.40 enligt Boverkets föreskrifter HIN2 och ALM2. Så om kontrasten är jämförelsevis 0.25 och 0.65 är det en tydlig markering.

Bra att tänka på:

- Stora glasytor i dörrar kan ha permanenta meddelanden, symboler eller texter på glaset. Dessa bör vara möjliga att se för både stående och sittande personer (rekommenderad höjd 1,5 m

Exempel på bra kontrasterad dörr och dörrkarm. Kontrastmarkering på glasytor bör dock också finnas i sittthöjd.

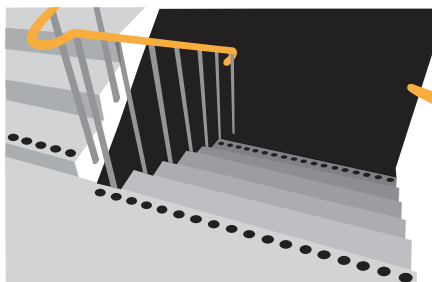
Kontrastmarkerat golv inomhus. Manöverdon till dörröppnare tydligt markerad, placerad 80 cm från golvet och utanför dörrrens uppslagsfält.

respektive 0,9 meter ovan mark).

- En lampa/lysrör ovanför entrén underlättar för kunden att se butiksentrén i mörker och även att text eller symboler på entrédörren syns och inte bländas från lampor inomhus.
- Dörramar kan ibland smälta in för mycket i omgivningen där det finns flera liknande "ingångar". Entrédörren bör utmärka sig genom avvikande kontrast eller genom annan markering som förtydligar var entrén finns.
- Tänk på att ha manöverdon till dörröppnaren på rätt höjd, med centrum på 80 cm från marken samt att den är tydlig. Sitter manöverdonet för högt är det risk att rullstolsanvändare inte når den.
- Både dörrklockor och manöverdon till dörröppnare bör ha avvikande färg gentemot underlaget de är placerade på eller på annat sätt tydliggöras. Tänk på att för starka färgskillnader på golv

kan uppfattas som nivåskillnad och bör undvikas.

- Låt ett manöverdon till dörröppnare vara placerade minst 70 cm ifrån dörrslag (enligt Boverkets föreskrifter HIN2), helst 100 cm. En slagdörr kan innebära risk för många personer och bör utrustas med skyddscensorer. Rekommenderad passagetid är minst 20 sekunder.
- Ledstänger ska ha kontrasterande ljushet gentemot omgivande ytor. Ledstängens bör gå förbi översta och nedersta kanten på trappa/ramp med minst 30 cm och inte sluta för tvärt. Vidare bör den löpa oavbruten hela vägen samt sitta på rätt höjd (vanligtvis 0,9 m).
- Kulörbyte eller annan ändring av fasad som avsevärt påverkar byggnadens utseende är bygglovspflichtigt. Oftast behövs dock ingen större kulörförändring för att tydliggöra entrén utan en nyansskillnad på 0.40 på NCS skalan är tillräcklig som kontrast. För mindre ändringar av detta slag krävs inget bygglov. Åtgärder på kommunens mark (såsom markering i gata) får dock inte göras utan tillstånd.

Trappa med kontrastmarkeringar på nedersta plansteget och på framkanten av trappavsatsen.

Ett par exempel (utan och med kontrastmarkering)

Bilden till höger visar hur en väl kontrasterad dörr förtydligar var entrén finns. Kontrastmarkering på glasytan sitter på 0,9 samt 1,5 meter ovan mark.

Belysning och kontrastmarkering underlättar för kunden att se butiksentrén i mörker.

Användbara länkar:

<http://www.srf.nu/fragor-vi-driver/fysisk-miljo/mer-om-fysisk-miljo/farg-och-kontraster>

<http://www.boverket.se/Bygga--forvalta/Enkelt-avhjalpta-hinder>

<http://handisam.se/For-dig-i-organisation-och-foretag/Samlat-material>

<http://www.vgregion.se/sv/Regionkansliet/Enheten-for-rattighetsfragor/Tillganglighet>

Vid frågor är ni välkomna att kontakta bygglovskontoret

Telefon: 013-20 64 00

**Linköpings
kommun**

Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen